

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

บทความ อ. ๔๔/๒๕๖๓

วีระเชษฐ์ จรรย์กุล

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

อย่าเพิ่งชุด ขอดูก่อน

เรื่องนี้ผู้นำกลุ่มชุมชน ใช้กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน เพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้น ถึงตอนนั้นจะสายเกินไปและยากต่อการแก้ไข

กลุ่มรักษ์ชุมชน โดยนางสาวทราย มีหนังสือถึงสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสกลนคร ขอข้อมูลข่าวสาร จำนวน ๒ รายการ คือ ๑) เอกสารรายงานผลการสำรวจของบริษัท ถนัดชุด ครั้งที่ ๑ – ๖ และครั้งที่ ๑๒ ๒) เอกสารการยื่นคำขออาชญาบัตรของบริษัท ถนัดชุด พร้อมเอกสารแนบ แต่สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสกลนคร มีหนังสือแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยโดยให้เหตุผลว่า มีข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลที่อาจส่งผลกระทบต่อประโยชน์ได้เสียของบริษัท ถนัดชุด และบริษัทดังกล่าว ขอคัดค้านการให้ข้อมูลตามที่มีผู้ขอ เนื่องจากการเปิดเผยจะทำให้บริษัทเกิดความเสียหายและส่งผลกระทบต่อรูปคดีความระหว่างบริษัทกับกลุ่มรักษ์ชุมชน ทั้งคดีอาญาและคดีแพ่งนางสาวทรายจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสกลนคร มีหนังสือส่งเอกสารไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงสรุปได้ว่า ได้จัดทำสำเนาเอกสารรายงานการสำรวจแร่โปแตชของบริษัท ถนัดชุด ครั้งที่ ๑ – ๖ ให้ตัวแทนกลุ่มรักษ์ชุมชนแล้วเมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๖๒ ส่วนเอกสารรายงานการสำรวจแร่โปแตช ครั้งที่ ๑๒ และเอกสารการยื่นคำขออาชญาบัตรของบริษัท ถนัดชุด เป็นข้อมูลเชิงวิชาการ และเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๔ จึงมีหนังสือแจ้งให้บริษัท ถนัดชุด ทราบและบริษัท ถนัดชุด มีหนังสือคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลตามที่กลุ่มรักษ์ชุมชนมีคำขอ เนื่องจากการเปิดเผยเอกสารข้อมูลดังกล่าว จะทำให้บริษัทฯ เกิดความเสียหาย และส่งผลกระทบต่อรูปคดีอาญาและคดีแพ่งที่อยู่ระหว่างดำเนินการสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสกลนคร จึงมีหนังสือแจ้งให้ผู้แทนกลุ่มรักษ์ชุมชนทราบว่าบริษัท ถนัดชุด คัดค้านการให้ข้อมูลดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการสำรวจแร่โปแตชทั้ง ๒ รายการ เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ และไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่ (ตามมาตรา ๑๕) จะมีคำสั่งไม่เปิดเผยได้ ประกอบกับนางสาวทรายเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงกับการทำเหมืองแร่โปแตช ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการทำกิจการดังกล่าว เป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง จึงสมควรได้รับข้อมูลข่าวสารเพื่อปกป้องสิทธิของตน ส่วนเหตุผลข้ออ้างของบริษัท ถนัดชุดว่ากระทบต่อคดีนั้น ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวแม้จะเปิดเผยให้ผู้อุทธรณ์ ก็ไม่มีผลต่อการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล จึงไม่เข้าเงื่อนไขมาตรา ๑๕ (๒) และไม่ใช่อะไรข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๔ จึงวินิจฉัยให้สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสกลนคร เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้นางสาวทราย

ชาวบ้านใช้กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็เอาเอกสารไปพิสูจน์กันเองว่าประชาชนได้รับผลกระทบหรือไม่ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ หรือไปได้ครบ ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

(ที่ สค ๒๗๖/๒๕๖๓)